

## ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	<b>Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара</b>
Освітня програма	<b>37590 Екологія</b>
Рівень вищої освіти	<b>Доктор філософії</b>
Спеціальність	<b>101 Екологія</b>

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ГЕР** - галузева експертна рада

**ЄДЕБО** - Єдина державна електронна база з питань освіти

**ЄКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

29.07.2021 р.

Справа № 1138/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Голуб Олександр Андрійович – головуючий,  
Білоус Оксана Іванівна,  
Дмитрів Григорій Степанович,  
Запотоцький Сергій Петрович,  
Коваленко Ігор Миколайович,  
Кохтич Людмила Михайлівна,  
Максименко Надія Василівна,  
Погребняк Володимир Григорович,  
Сонько Сергій Петрович,  
Трохимчук Андрій Дмитрович,  
Тяпкін Олег Костянтинович,

за участі запрошених осіб:

Маренков О.М. - в.о.проректора – представник ЗВО,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	<b>Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара</b>
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	<b>37590</b>
Назва ОП	<b>Екологія</b>
Галузь знань	<b>10 Природничі науки</b>
Спеціальність	<b>101 Екологія</b>
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	<b>Доктор філософії</b>
Вид освітньої програми	<b>Освітньо-наукова</b>

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

### РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 11, Проти – 0

### 1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

## **2. Обґрунтування ГЕР**

*У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.*

*Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.*

### **Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми**

#### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

#### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

#### **Обґрунтування ГЕР**

##### **1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти**

ОНП має чітко сформовані цілі, які відповідають місії та стратегічним напрямкам розвитку закладу вищої освіти

##### **1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін**

Представники потенційних роботодавців запрошуються на розширені засідання випускових кафедр, міжкафедральні наукові семінари з обговорення ОНП та залучаються до анкетування до змісту ОНП були додані освітні компоненти і теми, що відповідають професійній спрямованості установ <https://www.zoology.dp.ua/obgovogennya>.

##### **1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм**

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку регіону. Щодо врахування досвіду вітчизняних і зарубіжних ОНП, посилання є, але не всі вони працюють і є не зрозумілим що враховано із цих освітніх програм, оскільки це не підкріплено поясненнями у відомостях про самооцінку.

##### **1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).**

**За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня**

Стандарт вищої освіти рівня доктор філософії за спеціальністю 101 Екологія відсутній, проте ПРН визначено згідно вимог Національної рамки кваліфікацій 2020 року.

### **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми**

#### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

#### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

#### **Обґрунтування ГЕР**

**2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)**

Зауважень до підкритерію немає.

**2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання**

Структурно-логічна схема ОНП потребує удосконалення, оскільки є недостатньо зрозумілою щодо порядку вивчення ОК та зворотного зв'язку між окремими освітніми компонентами. Робочі програми дисциплін, у тому числі і вибірково розміщені за посиланням ([http://repository.dnu.dp.ua:1100/?page=inner\\_collection&id=25](http://repository.dnu.dp.ua:1100/?page=inner_collection&id=25) та <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/programs>).

**2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)**

Зміст ОНП та програмні результати навчання відповідають предметній області спеціальності 101 "Екологія".

**2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством**

Індивідуальна освітня траєкторія відображена в індивідуальному плані підготовки доктора філософії (<http://www.dnu.dp.ua/view/ndchigh>), не відкриває що також підтверджується документами, які надав ЗВО за запитом ЕГ (<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/4125>).

**2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності**

Практична підготовка здобувачів регламентується «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ДНУ» ([http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/aspirantura/Polozhennya\\_%20Doktor%20filosofii.pdf](http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/aspirantura/Polozhennya_%20Doktor%20filosofii.pdf)). Університет має договори про науково-технічне співробітництво з різними екологічними установами, на базі яких здобувачі мають можливість виконувати дослідження та отримувати консультації від співробітників даних установ ([https://www.zoology.dp.ua/consultation\\_with\\_fah](https://www.zoology.dp.ua/consultation_with_fah), [https://www.zoology.dp.ua/research\\_diyal](https://www.zoology.dp.ua/research_diyal)). Бажано врахувати, що практична підготовка, яка передбачено у викладацькій практиці має бути удосконалена і проводитися у вигляді педагогічної практики та включення до ОНП ОК – педагогіка та психологія .

**2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям**

ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим програмним результатам навчання ОНП, шляхом вивчення таких ОК як «Філософія та наукова етика», «Інноваційно-дослідницька діяльність науковця», «Іноземна мова», «Викладацька практика», «Актуальні напрями екологічних досліджень», що входять до обов'язкових компонентів циклів загальнонаукової та професійної підготовки.

**2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)**

Професійний стандарт відсутній

**2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання**

Обсяг ОНП та ОК відповідають фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей і програмних результатів навчання, що підтверджується і висновками ЕГ.

**2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти**

Дуальна форма підготовки здобувачів відсутня.

**Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

## Обґрунтування ГЕР

### **3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти**

Правилами вступу до аспірантури за даною ОНП розміщені на офіційному веб-сайті ЗВО за посиланням (<http://www.dnu.dp.ua/view/ndchigh>). Програма прийому до аспірантури за даною ОНП не містить дискримінаційних положень.

### **3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми**

На даний час правила прийому не враховують особливості даної ОНП, тому пропонуємо це врахувати і включити до правил прийому написання реферату з напрямку наукового дослідження або розробити тестові завдання з питань екологічного напрямку, пов'язаного з галузевим і регіональним аспектом розвитку економіки.

### **3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

До підкритерію зауважень немає.

### **3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

У закладі розроблено Положення про порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих у неформальній освіті, ([http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya\\_Neformal\\_osvita\\_DNU\\_2020.pdf](http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Neformal_osvita_DNU_2020.pdf)), згідно якого і відбувається визнання отриманих у неформальній освіті результатів навчання.

## **Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою**

### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень А

### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

## Обґрунтування ГЕР

### **4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи**

Аналіз робочих програм ОК та форм і методів навчання, які застосовуються викладачами доводить, що в основному навчання здійснюється за допомогою стандартних методів: словесні (лекції, пояснення), наочні (ілюстрації, фото), інтерактивні (обговорення), самостійне навчання (опанування питань для самостійної роботи), індивідуальні завдання, а також іноді використовуються: аналіз конкретних ситуацій (casestudy), комунікативний метод з елементами наукової гри.

### **4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)**

Освітній процес у закладі відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДНУ [http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya\\_Osvit\\_proces\\_2017.pdf](http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Osvit_proces_2017.pdf). ОНП «Екологія» розміщена на сайті ДНУ [http://www.dnu.dp.ua/view/osvitni\\_programy](http://www.dnu.dp.ua/view/osvitni_programy). Робочі програми дисциплін, у яких знаходиться детальна інформація, розміщені на сайті факультету <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/programs>. Описи вибіркового компонента УВК та ФВК розташовані на сайті ДНУ [http://www.dnu.dp.ua/view/vybirkovy\\_dyscipliny\\_uv\\_k](http://www.dnu.dp.ua/view/vybirkovy_dyscipliny_uv_k) та [http://www.dnu.dp.ua/view/vybirkovy\\_dyscipliny\\_BEF](http://www.dnu.dp.ua/view/vybirkovy_dyscipliny_BEF).

### **4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми**

Здобувачі залучені до реалізації наукових тем кафедри, беруть участь у написанні наукових звітів кафедри. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень. В університеті є наукові школи, які забезпечують якісне керівництво науковими дослідженнями здобувачів рівня – доктор філософії. У закладі є всі можливості та освітнє середовище для створення разових спеціалізованих рад.

#### **4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі**

Викладачі, за участю роботодавців проводять постійну роботу з оновлення змісту ОНП та її освітніх компонентів. Дисципліни «Актуальні напрями екологічних досліджень» і «Природні ресурси екосистем степової зони» у свої складових містять результати досліджень викладачів кафедри, однак, у списку джерел немає посилань на власні дослідження як рекомендовані.

#### **4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти**

У закладі створені вимоги для підвищення рівня інтернаціоналізації діяльності закладу і даної ОНП. Однак найбільш активна міжнародна діяльність та виконання наукових міжнародних проектів здійснювалася до 2015 року, тому рекомендуємо посилити роботу з відновлення міжнародної активності як викладачів, так і здобувачів, а також посилити роботу, пов'язану з інтернаціоналізацією освітнього і наукового процесів.

### **Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність**

#### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

#### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

#### **Обґрунтування ГЕР**

##### **5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь**

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара [http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya\\_Osvit\\_proces\\_2017.pdf](http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Osvit_proces_2017.pdf), а також Положенням про організацію і проведення поточного і семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти ДНУ [http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya\\_potoch\\_sem\\_kontr-2018.pdf](http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_potoch_sem_kontr-2018.pdf) і наведені в робочих програмах дисциплін. Є чіткими і зрозумілими. У закладі діє "Положення про порядок врегулювання конфліктних ситуацій у ДНУ", яке відображає механізм врегулювання конфліктних ситуацій і при здійсненні контрольних заходів.

##### **5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)**

Прилюдний захист результатів науково-дослідної роботи у вигляді дисертації дозволяє оцінити рівень науково-дослідницької підготовки та здатність здобувача розв'язувати комплексні проблеми в сфері екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування.

##### **5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Стандарт вищої освіти вищої освіти третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 101 "Екологія" відсутній.

##### **5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності**

У закладі налагоджена система академічної доброчесності, якої дотримуються учасники освітнього процесу. Заклад популяризує академічну доброчесність через включення цієї тематики в дисципліни ОНП «Інноваційно-дослідницька діяльність науковця», «Філософія та наукова етика».

### **Критерій 6. Людські ресурси**

#### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень А

## **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

### **Обґрунтування ГЕР**

**6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання**

До підкритерію зауважень немає.

**6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми**

Конкурсний відбір викладачів регулюється Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ДНУ [http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/Poriadok\\_konkurs\\_vidbir\\_NPP\\_2019.doc](http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/Poriadok_konkurs_vidbir_NPP_2019.doc). У процесі конкурсного відбору враховуються вимоги Положення про рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників ДНУ [http://www.dnu.dp.ua/view/zagalni\\_polozhennya](http://www.dnu.dp.ua/view/zagalni_polozhennya).

**6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу**

Відомості про самооцінювання та підтвердження інформації висновками ЕГ свідчать про залучення роботодавців до освітнього процесу.

**6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців**

Про залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців свідчить інформація із відомостей про самооцінювання та висновків ЕГ. Однак розклад занять не підтверджує наявності такого процесу.

**6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями**

Питання підвищення кваліфікації НПП у ЗВО регламентує Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ДНУ [http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Poriadok\\_PK\\_NPP\\_DNU.PDF](http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Poriadok_PK_NPP_DNU.PDF). У закладі існує цілісна система, направлена на професійний розвиток викладачів.

**6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності**

У закладі вищої освіти розроблено і діє Положення «Про порядок преміювання, встановлення доплат і надбавок, надання матеріальної допомоги працівникам Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара» а також Положенні «Про порядок надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам ДНУ» ([http://www.dnu.dp.ua/view/polozhennya\\_dnu](http://www.dnu.dp.ua/view/polozhennya_dnu), [http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya\\_Schorichna%20vynagoroda\\_NPP\\_2019.pdf](http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Schorichna%20vynagoroda_NPP_2019.pdf)). Це свідчить про те, що нормативне забезпечення сприяння професійному розвитку викладачів існує і відбувається його реалізації у закладі.

## **Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси**

### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

### **Обґрунтування ГЕР**

**7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання**

Аналіз відомостей про самооцінювання, а також сайт факультету свідчить, що випускова кафедра на високому рівні забезпечення обладнанням для проведення наукових досліджень з проблем біології та зоології, рекомендуємо посилити роботу з придбання лабораторного обладнання для проведення екологічних досліджень, а також ліцензійного програмного забезпечення для виконання прогнозів і моделювання екологічних процесів.

**7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми**

До підкритерію зауважень немає.

**7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси**

До підкритерію зауважень немає.

**7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою**

До підкритерію зауважень немає.

**7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою**

Рекомендуємо проводити роботу зі створення достатніх умов щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які можуть мати намір навчатися за даною освітньою програмою.

**7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Процедура вирішення конфліктних ситуацій у закладі вищої освіти регламентується Положенням про порядок врегулювання конфліктних ситуацій [http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya\\_Konflikt\\_DNU\\_2020.pdf](http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Konflikt_DNU_2020.pdf). Антикоруційна діяльність регламентується Антикоруційною програмою [http://www.dnu.dp.ua/docs/korupcia/Antikoryucijna\\_programa.pdf](http://www.dnu.dp.ua/docs/korupcia/Antikoryucijna_programa.pdf). Однак бажано розробити механізм чіткого і прозорого розв'язання конфліктів інтересів у разі їх виникнення та ознайомити з цим механізмом всіх учасників освітнього процесу.

**Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми**

До підкритерію зауважень немає.

**8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми**

На сайті кафедри наведена інформація “Якість ОНП” та “Академічна доброчесність” [https://www.zoology.dp.ua/results\\_for\\_anketa](https://www.zoology.dp.ua/results_for_anketa) Підтвердженням безпосередньої участі здобувачів у перегляді ОП є текст протоколу засідання випускових кафедр № 2 від 08.04.2019 р.

**8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери**

Протоколи спільних засідань кафедр підтверджують участь роботодавців у процесі періодичного перегляду освітньої програми. Роботодавці вже надали свої відгуки на проєкт ОНП “Екологія” 2021 року [https://www.zoology.dp.ua/vidguk\\_stakeholders](https://www.zoology.dp.ua/vidguk_stakeholders).

**8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми**

ЗВО здійснює опитування випускників, з результатами анкетування можна ознайомитися за посиланням <https://cutt.ly/gn3HfQQ>. Також, на сайті кафедри зоології та екології міститься коротка інформаційна довідка про випускників <https://www.zoology.dp.ua/asp-phd>. Пропозиції здобувачів в анкетах направлені на покращення матеріально-технічної бази, оновлення лабораторного обладнання та постійне удосконалення освітніх компонентів.

**8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми**



Аналіз пропозицій стейкхолдерів щодо удосконалення ОНП, освітніх компонентів та компетентностей, а також динаміки удосконалення ОНП система забезпечення якості вищої освіти недостатньо ефективно реагує на виявлення недоліків в освітньо-науковій програмі.

**8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми**

Освітня програма акредитується вперше

**8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою**

*не застосовується*

**Критерій 9. Прозорість та публічність**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

За посиланням [http://www.dnu.dp.ua/view/zagalni\\_polozhennya](http://www.dnu.dp.ua/view/zagalni_polozhennya), висвітлені усі необхідні внутрішні нормативні документи, що регулюють аспекти діяльності освітнього процесу.

**9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін**

З проєктом ОНП можна ознайомитися на офіційному сайті ЗВО за посиланням [http://www.dnu.dp.ua/view/program\\_osvitnih\\_program](http://www.dnu.dp.ua/view/program_osvitnih_program).

**9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства**

Інформація щодо ОНП “Екологія” є доступною на офіційному веб-сайті ДНУ за посиланням [http://www.dnu.dp.ua/docs/osvitni\\_programy/onp\\_20-21/ONP%20101%202020.pdf](http://www.dnu.dp.ua/docs/osvitni_programy/onp_20-21/ONP%20101%202020.pdf).

**Критерій 10. Навчання через дослідження**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю**

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам і потребам аспірантів, виходячи з тематики їх наукових досліджень.

**10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників**

У закладі за спеціальністю “Екологія” сформована “критична маса” дослідників, які спільно працюють над однією науковою проблематикою, свідченням чого є діяльність двох близьких за тематикою наукових шкіл та виконання держбюджетних тем. Однак необхідно відмітити, що тематика наукових досліджень здобувачів має біологічну спрямованість у напрямі досліджень питань біоресурсів та аквакультури.

**10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)**

Заклад організаційно забезпечує проведення наукових досліджень здобувачами, однак матеріально-технічне і лабораторне забезпечення потребує покращення і оновлення для якісного здійснення не тільки наукового процесу, але й навчального. Крім того, проектна група ОНП не завжди своєчасно дослуховується до іноді запропонованих здобувачами напрямів покращення освітнього і наукового процесу. У закладі організовано видавництво періодичного видання, індексованого у міжнародній наукометричній базі Scopus.

**10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо**

Заклад сприяє долученню аспірантів до міжнародної академічної спільноти.

**10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються**

У закладі наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, однак наукові дослідження здобувачів мають суто біологічну спрямованість і зовсім не вирішують сучасних екологічних проблем промислового регіону країни.

**10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності**

Положення про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у ДНУ ([http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya\\_Akadem\\_dobrochesnist'-2020.pdf](http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Akadem_dobrochesnist'-2020.pdf)) та Кодекс академічної доброчесності регулюють у закладі питання дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів. Аналіз відомостей про само оцінювання, а також висновки ЕГ свідчать, що фактів з виявлення академічної доброчесності серед наукових керівників аспірантів за ОП Екологія не зафіксовано.

### **3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми**

*У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.*

#### **Критерій 1.** Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендуємо при перегляді ОНП обов'язково враховувати досвід вітчизняних і зарубіжних установ з конкретним посиланням на ці установи та описом, що саме було враховано.

#### **Критерій 2.** Структура та зміст освітньої програми

Рекомендуємо включити до ОНП педагогічної практики на основі вивчення дисципліни – Педагогіка і психологія вищої школи; врахувати побажання стейкхолдерів щодо підвищення вимог до викладання англійської мови та більш глибокого її вивчення.

#### **Критерій 3.** Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Пропонуємо включити до правил прийому написання реферату з напряму науково дослідження або розробити тестові завдання з питань екологічного напряму або додаткових питань, пов'язаних з галузевим і регіональним аспектом розвитку економіки Продовжити впроваджувати процедуру визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті та інших закладах вищої освіти, залучати аспірантів до академічної мобільності.

#### **Критерій 4.** Навчання і викладання за освітньою програмою

Для більш ефективного досягнення програмних результатів навчання рекомендуємо впроваджувати при викладанні всіх дисциплін інтерактивні методи навчання, які відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Рекомендуємо, при оновленні змісту ОНП та робочих програм дисциплін враховувати результати особистих досліджень викладачів та включати їх наукові публікації з результатами наукових досліджень у перелік рекомендованої літератури до дисциплін (ОК) ОНП. Рекомендуємо посилити роботу з відновлення міжнародної активності як викладачів, так і здобувачів, а також посилити роботу, пов'язану з інтернаціоналізацією освітнього і наукового процесів.

**Критерій 5.** Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Продовжувати роботу з удосконалення системи та політики академічної доброчесності та запровадити ряд заходів щодо обговорення принципів академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу шляхом організації круглих столів, семінарів та тренінгів.

**Критерій 6.** Людські ресурси

Рекомендуємо посилити роботу, а також підвищити активність роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі щодо залучення їх до аудиторних занять за даною ОНП.

**Критерій 7.** Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо посилити роботу з придбання лабораторного обладнання для проведення екологічних досліджень, а також ліцензійного програмного забезпечення для виконання прогнозів і моделювання екологічних процесів; проводити роботу зі створення достатніх умов щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які можуть мати намір навчатися за даною освітньою програмою; розробити та прописати в нормативних документах та положеннях механізм чіткого і прозорого розв'язання конфліктів інтересів у разі їх виникнення та ознайомити з цим механізмом всіх учасників освітнього процесу.

**Критерій 8.** Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Враховуючи побажання здобувачів і випускників рекомендуємо покращувати матеріально-технічну базу випускової кафедри; постійно оновлювати лабораторну базу та програмне забезпечення освітнього і наукового процесів; постійно, при оновленні ОНП, удосконалювати освітні компоненти ОНП, компетентності та програмні результати, а також навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Активізувати роботу із залучення здобувачів до періодичного перегляду ОНП як особисто, так і через Раду молодих вчених та врахувати їх пропозиції; Існуюча система забезпечення якості вищої освіти має ефективно реагує на виявлення недоліків в освітньо-науковій програмі.

**Критерій 9.** Прозорість та публічність

Активізувати роботу із посилення прозорості і повноти викладення інформації про ОНП та освітній процес на сайті закладу і випускової кафедри. Розміщувати постійно оновлені варіанти навчально-методичного забезпечення освітнього процесу і наукової діяльності. Посилити роботу з розробки англomовного сайту.

**Критерій 10.** Навчання через дослідження

Посилити роботу із своєчасного реагування на пропозиції здобувачів щодо покращення матеріально-технічного забезпечення наукового і освітнього процесів, оновлення лабораторного обладнання та програмного забезпечення для обробки результатів досліджень здобувачами. до наукометричних баз Scopus та Web of Science; продовжувати роботу із залучення здобувачів і викладачів ОНП до міжнародної академічної спільноти; активізувати наукові дослідження здобувачів у напрямках вирішення екологічних проблем промислового регіону країни. Проводити роботу з популяризації академічної доброчесності у закладі через проведення круглих столів, семінарів і тренінгів як для здобувачів, так і для викладачів за даною ОНП.

**4. Додатки**

*Відсутні*

\*\*\*

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

*Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.*

Головуючий на засіданні ГЕР

**ГОЛУБ ОЛЕКСАНДР АНДРІЙОВИЧ**